

УДК 351.861:327.7

ОСОБЛИВОСТІ КОНЦЕПЦІЇ КОЛЕКТИВНОЇ БЕЗПЕКИ ІТАЛІЇ

Коломієць О. В.

Кандидат політичних наук, докторант Інституту світової економіки і міжнародних відносин НАН України.

Анотація. *Нині Італія входить до «Великої вісімки» країн з найбільшою економікою, займаючи одну із провідних позицій на європейській арені, а також є членом таких впливових міжнародних організацій як Європейський Союз і НАТО.*

В останні десятиліття опубліковані роботи світових учених, основна увага яких зосереджена на сучасній системі національної та регіональної безпеки Італії.

Метою статті є аналітичне дослідження моделі національної безпеки Італії з метою визначення її характерних ознак і класифікації, а також її оцінки щодо можливої загрози національним інтересам України.

Аналіз наукових досліджень щодо сфери національної безпеки Італії в міжнародних відносинах показує чітку тенденцію на тісне співробітництво з інститутами ЄС і НАТО у сфері національних інтересів країни.

Проведений аналіз Концепції національної безпеки Італії свідчить про те, що її модель є колективною в рамках Північноатлантичного Альянсу і Євросоюзу.

Разом з тим, аналіз альтернативних поглядів на національні інтереси Італії свідчить про те, що відповідно до чинної концепції Рим не є загрозою національним інтересам України.

Ключові слова: *Італія, національна безпека, міжнародна безпека, міжнародні відносини, модель.*

Нині Італія входить до «Великої вісімки» країн з найбільшою економікою, займаючи одну із провідних позицій на європейській арені, а також є членом таких впливових міжнародних організацій як Європейський Союз і НАТО. У новому тисячолітті Апенніни асоціюються з однією з найрозвиненіших і стабільних країн не тільки Середземномор'я, але і Європи в цілому, викликаючи великий інтерес світових учених – представників різних наукових шкіл. Разом з тим, однією з найбільш актуальних питань в галузі міжнародних відносин є дослідження ролі й місця Італії в сучасній системі регіональної і міжнародної безпеки.

Постановка проблеми. В останні десятиліття опубліковані роботи світових учених, основна увага яких зосереджена на сучасній системі національної та регіональної безпеки Італії. Проте одними з найбільш недостатньо розкритих і вивчених, а також сучасних актуальних питань є проблеми міжнародної безпеки країни. Вони у першу чергу розглядаються через призму ЄС, як засновника й гаранта європейської безпеки. Аналізуючи дискусії, які розвернулися на початку 90-х років минулого століття в італійському суспільстві щодо вибору орієнтирів, пов'язаних з безпекою Апеннін, можна виділити два основні – європейський і атлантичний. Разом з тим нині відсутні системні наукові дослідження в даній сфері, використання прагматичного системного й конструктивістського підходу до аналізу системи міжнародної безпеки Італії.

Мета статті – аналітичне дослідження моделі національної безпеки Італії з метою визначення її характерних ознак і класифікації, а також її оцінки щодо можливої загрози національним інтересам України.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Сучасному зовнішньополітичному курсу і проблемам міжнародної безпеки Середземномор'я присвячені роботи відомих вчених-міжнародників: італійських і світових – Р. Алібоні, А. Альбонетті, Л. Верікеллі, Ж. Дерріди, Ф. Занноні, Л. Калігаріс, М. Котти, Дж. Маккотти, Л. І. ді Камерано, А. Коломбо, Дж. Розенау, С. Романо, А. Ротфельда, С. Санторо, Дж. Фари, російських – Н. Арбатової, О. Барабанова, В. Гантмана, Т. Зонової, Н. Комолової, М. Пітухиної, Т. Приступенко, А. Протопопова, Г. Холодковського, О. Чекмишева, Б. Чернякова та українських – В. Головченка, А. Зленка, О. Кокутенка, В. Литвина, Е. Макаренко, В. Різуна, Н. Сидоренко, М. Сороки й інших.

Основні результати дослідження. Аналіз наукових досліджень щодо сфери національної безпеки Італії в міжнародних відносинах показує чітку тенденцію на тісне співробітництво з інститутами ЄС і НАТО у сфері національних інтересів країни [1–24].

Правовими джерелами Концепції національної безпеки Апеннін є Конституція країни, Стратегічна концепція Збройних Сил Італії 2011 року, Біла книга з оборони 2002 року і низка менш вагомійших національних правових актів [25–29].

В офіційних документах Італії нового тисячоліття домінує усвідомлення національного внеску у світову зовнішню політику і міжнародну безпеку, прагнення підкреслити не традиційну пасивність зовнішньої політики країни, що рухається у фарватері НАТО, а її активність і самостійність.

Вказані зміни в офіційній ідеології Італії відбулися після закінчення «холодної війни», поставивши її перед обличчям нової й важкої відповідальності. Теоретичною основою зазначеного підходу стала концепція, представлена екс-міністром іноземних справ Італії Л. Діні в сенаті країни на грані тисячоліть про те, що біполярний світ змінився «світом протагоністів», яка стає основою в італійському трактуванні сучасного світового розвитку, витісняючи всі інші [15–22].

У рамках «світу протагоністів», що формується, до яких відноситься і Італія, країна офіційно визначає свої пріоритети. Серед найбільш важливих сфер міжнародної безпеки політична еліта країни вважає розв'язання Балканської кризи й розширення Євросоюзу в зону Центральної і Східної Європи, які повинні сформувати італійську активність у Середземномор'ї, а також боротьбу з незаконною міграцією [8–18].

Логічним наслідком проголошення глобальної відповідальності країни стає зовнішньополітичний ліберальний підхід до міжнародних відносин, і безпосереднього такі аспекти, як глобальний транснаціоналізм і домінантна роль моральних цінностей у світовій політиці. У рамках цієї концепції італійська влада у сфері зовнішньої політики базується не тільки на національні інтереси Апеннін, але й на моральну сторону дилеми – обов'язок привнесення в певні регіони фундаментальних цінностей демократичного світу, таких як громадянське суспільство, права людини, основні свободи та ін.

Більше того, концепція передбачає, що інтереси й цінності за своєю природою не знають географічних кордонів, і зобов'язують нас виступати на їхній захист скрізь, де буде потрібно, що ідеологічно пояснює дипломатичну активність Італії далеко за межами оголошених зон відповідальності. У зв'язку з цим в офіційних італійських документах і виступах усе частіше говориться про Рим як про один зі світових полюсів сучасного світоустрою. Прагнення підкреслити власну значимість стало закономірним наслідком курсу активізації зовнішньополітичної діяльності країни, проголошеного ще в минулому тисячолітті урядом С. Берлусконі [15–23].

На думку італійської політичної еліти, сьогоднішнє міжнародне право поступове буде трансформуватися в «конституційне право народів» (*jus gentium*), найважливішими ча-

стинами якого стануть транснаціональні юридичні гарантії для дотримання прав і основних свобод людини, незалежно від території, а також законне право застосування певних санкцій проти порушників. Зазначене повинно привести, відповідно офіційній італійській доктрині, з одного боку, до правової держави на глобальному рівні, з іншого боку – до загального визнання юридичної сили наднаціональних рішень у даній сфері.

Однією з парадигм Концепції є теза про те, що еволюція у світовому розвитку за час існування ООН, повинна враховуватися при прийнятті рішень, тому норми і принципи Статуту Організації, присвячені повазі суверенітету держав, недоторканності кордонів, невикористанню сили у врегулюванні конфліктів, вимагають, на думку Апеннін оновлення [10–23; 29–30].

Із зазначеними підходами пов'язані й інші принципи італійської міжнародної безпеки. Однак показово те, що найчастіше італійська влада, говорячи про світоустрій, віддає перевагу терміну «європейський світ», під яким розуміється сучасний стан Євросоюзу.

Насамперед, модель «європейського світу» пропонується італійцями для реалізації в регіоні, який відіграє для цієї країни першорядну роль – Середземномор'я. Особливу значимість у цій перспективі здобуває прагнення Італії підкреслити важливість Середземномор'я як південного кордону для всього Європейського союзу в цілому. Звідси випливає логічний висновок про те, що всі члени ЄС повинні допомагати народам Середземномор'я для того, щоб вони йшли разом з нами шляхом миру. Моральним боргом Євросоюзу, на думку Апеннін, є досягнення в країнах Середземномор'я довіри до Європи і її цінностей [7–15; 20–23].

На Балканах активність Італії знайшла своє відображення в новому субрегіональному проекті – Адріатична та Іонічна ініціатива, висунута офіційним Римом у 2000 році на конференції міністрів закордонних справ регіону. Зазначений проект дає наступні переваги Апеннінам: країна одержує додаткові можливості для впливу на Балканах; Рим стає одним з головних західних протагоністів урегулювання і посткризового розвитку на Балканах, що в перспективі зробить його одним з головних центрів тяжіння для країн Південно-Східної Європи; створює прецедент поділу загально середземноморського співробітництва на більш дрібні проекти.

Далі в список регіонів, які відносяться до сфери італійських національних інтересів, входять Центральна й Східна Європа. Насамперед, це пов'язувалося з перспективою вступу країн зазначених регіонів у Євросоюз.

В галузі російсько-італійських стосунків офіційний Рим підкреслює важливість співробітництва з «новою» Росією для майбутнього розвитку Італії і Європи. Тісне поєднання і переплетення італійської політики з політикою ЄС приводить до того, що Італія офіційно проголошує своє бажання інформувати європейських партнерів про близькі відносини з Москвою у двосторонньому плані [10–23].

Низку важливих ініціатив було висунуто італійським урядом ще на початку нового тисячоліття, однією з яких є якісне просування проекту зі створення єдиного економічного простору між Росією і ЄС [22, р. 57].

Також до сфери національних інтересів Італії у новому тисячолітті відноситься світовий субрегіон, прилеглий до Середземномор'я, – Африканський Ріг, в якому досі триває військовий конфлікт між Ефіопією й Еритреєю.

Характерною рисою Італії у новому столітті стала повна й безумовна лояльність діям НАТО, активна участь у всіх акціях Організації. Такий підхід цілком відповідає змінам, які відбулися в політиці міжнародної безпеки Італії за останній час. Насамперед, це виражалося в її новому самосприйнятті – як глобального і європейського «протагоніста», а аж ніяк не «середньої держави» [9–23].

Ще однією характерною рисою сучасної європейської політики НАТО, стало прагнення італійців підкреслювати, що оборонні ініціативи Євросоюзу, висунуті на самітах у Кельні й Гельсінкі наприкінці минулого сторіччя, не тільки «націлені» на співробітництво з Альянсом, але й можуть функціонувати тільки в рамках Організації [31]. Італійці намагаються всіма силами розвіяти побоювання, пов'язані з тим, що європейська військова активність вчинить який-небудь негативний вплив на трансатлантичну солідарність.

Також до сфери італійських національних інтересів відноситься установа дружніх стосунків з арабським світом, особливо після подій 11 вересня 2001 року, що відобразилось у Концепції Італії стосовно Середземномор'я 2002 року. Імперативом цієї концепції стала поступова інтенсифікація культурного діалогу між Північчю і Півднем. До основних факторів, що сприяють процвітанню й розвитку Середземномор'я: стабільність; політична й демократична легітимність урядів; пріоритет права; повага до прав людини; лібералізація торгівлі; прогресуюча інтеграція економік країн регіону; захист навколишнього й культурного середовища [10–23].

Однією із глобальних проблем регіону є нелегальна імміграція з Південного берега Середземного моря в Італію, що досягає, на думку експертів, більш десяти мільйонів людей. Спроби обмеження потоку мігрантів застосовуються Апеннінами ще з 2002 року, вимагаючи від африканських країн Середземномор'я підсилити прикордонний і поліцейський контроль [20-23; 31-32].

Проамериканська позиція Рима збереглася й під час іракської кризи, сполучаючись із рядом ініціатив і на європейському напрямку. Зокрема, італійці запропонували створити офіційну посаду міністра закордонних справ ЄС, який об'єднав би існуючі зараз посади комісара у зовнішніх справах і високого представника у справах загальної зовнішньої політики і політики безпеки. Інша ідея зводиться до створення «зони єврооборони», для того, щоб країни ЄС оформили свої території як єдиний військовий простір, із прийняттям зобов'язання щодо колективної оборони у відповідність зі статтею 5 статутів Альянсу й Західноєвропейського Союзу. Наступна італійська пропозиція – розробити чіткий механізм субсидіарності і підпорядкованості між усіма національними парламентами країн ЄС і Європарламентом [10-23; 32].

Такі основні особливості, які визначають Концепцію національної безпеки Італії на сучасному етапі. Як представляється, вони повинні бути взяті до уваги Україною з метою успішнішої реалізації її національних інтересів у Європі й інших регіонах світу.

Висновки. Проведений аналіз Концепції національної безпеки Італії свідчить про те, що її модель є колективною в рамках Північноатлантичного Альянсу і Євросоюзу.

Разом з тим, аналіз альтернативних поглядів на національні інтереси Італії свідчить про те, що відповідно до чинної концепції Рим не є загрозою національним інтересам України.

Водночас існує реальна загроза зміни статусу України з держави-партнера на державу-загрозу у випадку інтеграції Києва до будь-яких військово-політико-економічних союзів на чолі з Росією.

Список використаної літератури

1. Протопопов А. С. Внешняя политика Италии после Второй мировой войны / А. С. Протопопов. – М. : Изд-во соц.-экон. лит., 1963. – 320 с.
2. Холодковский К. Г. Италия / К. Г. Холодковский. – М. : Мысль, 1983. – 413 с.
3. Ильинский М. М. Сильвио Берлускони – Премьер Италии / М. М. Ильинский. – СПб. : Юридический центр Пресс, 2004. – 587 с.

4. Romano S. Guida alla politica Estera Italiana da Badoglio a Berlusconi / Sergio Romano. – Milano : RCS Libri S.p.A., 2002. – 299 p.
5. Арбатова Н.К. Европейский Союз и региональные конфликты / Н. . Арбатова, А.М. Кокеев – М. : ИМЭМО РАН, 2011. – 143 с.
6. Питухина М. Выберет ли Италия Евросоюз? / М. Питухина. – LAP LAMBERT Academic Publishing, 2011. – 168 с.
7. Трофимова О. Е. Эволюция средиземноморской политики Евросоюза: путь от сотрудничества к интеграции / О. Е. Трофимова – М. : ИМЭМО РАН, 2011. – 122 с.
8. Caligaris L. Obiettivo difesa: strategia, direzione politica, comando operative / L. Caligaris, C. Santoro. – Bologna. – 1986. – 75 p.
9. Di Camerano I. Nuova geografia politica e interessi italiani // Relazioni Internazionali. – 1992. – № 4. – P. 20-27.
10. Di Camerano I. I presupposti di una nuova politica estera italiana // Relazioni internazionali. – 1993. – № 1. – P. 13-19.
11. Colombo A. L'evoluzione della politica estera italiana // L'Italia e la politica internazionale / A. Colombo, F. Zannoni / Istituto Affari Internazionali, Istituto per gli Studi di Politica Internazionale. – Bologna, 2001. – P. 32-46.
12. Фара Дж. Страна, ищущая свой путь / Дж. Фара // Современная Европа. – 2004. – № 2. – С. 57-68.
13. Aliboni R. La politica estera dell'Italia / R. Aliboni, G. Bonvincini // L'Italia e la politica internazionale. – Bologna, 2005. – P. 103-125.
14. Котта М. Основные пути развития и трансформации парламентской элиты в Европе (1848-2000 гг.) / М. Котта, Л. Верикелли // Парламентаризм в России и Германии. История и современность / отв. ред. Я. Пляйс, О. Гаман-Голутвина. – М., 2006. – С. 525-555.
15. Ambruzzese A. Tutto e Berlusconi. Radici, metafore e destinazione del tempo nuovo / A. Ambruzzese. – Milano : Lupetti, 2004. – p. 253.
16. Albonetti A. Ciampi, l'Europa, l'Italia e i sei paesi fondatori / Achille Albonetti // Affari Esteri. – 2004. – № 144. – p. 13.
17. Maccotta G.W. La direttrice mediterranea nella politica estera italiana III Mediterraneo nella politica estera italiana del secondo dopoguerra IA cura di M. de Leonardis / G.W. Maccotta. – Bologna, 2003. – P. 95.
18. Барабанов О.Н. Проблемы обеспечения международной безопасности в Средиземноморье / О. Н. Барабанов // Проблемы внешней и оборонной политики России. – Вып. 5. – М.: РИСИ, 1999. – С. 56-85.
19. Барабанов О.Н. Внешняя политика Италии на современном этапе / О. Н. Барабанов // Мировая экономика и международные отношения. – 2003. – № 10. – С. 82-89.
20. Муромцева О. В. Италия и проблемы средиземноморской безопасности в 1990-е гг. : дис. ... канд. ист. наук : 07.00.03. – Москва, 2006. – 225 с.
21. Colombo A. Rischio da Sud. Geopolitica delle crisi nel bacino mediterraneo / Alessandro Colombo. – F. Angeli. – Milano, 1996. – pp. 36-52.
22. На перекрестке Средиземноморья. «Итальянский сапог» перед вызовами XXI века / под ред. Т. В. Зоной. – М. : Весь мир, 2012. – 456 с.
23. Барабанов О.Н. Италия после холодной войны: от «средней державы» к «миру про-тагонистов» / О. Н. Барабанов; МГИМО(У) МИД России. – М. : РОССПЭН, 2002. – 159 с.
24. Dassu M. Rapporto 2020. Le scelte di politica estera / Marta Dassu, Maurizio Massari. – Roma : Unita di analisi e di programmazione, 2007. – p. 57.

25. Конституция Италии [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://constitutions.ru/archives/262>.
26. Libro bianco 2002 [Электронный ресурс] / Ministero della Difesa. – Режим доступа: http://files.studiperlapace.it/spp_zfiles/docs/20060816165432.pdf.
27. Rapporto 2020: Le scelte di politica estera [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.cooperazioneallosviluppo.esteri.it/pdgcs/italiano/Cooperazione/Pdf/Politica_Estera.pdf.
28. Стратегическая Концепция вооруженных сил Италии [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://constitutions.ru/archives/5592>.
29. Intervento del Ministro degli Affari Esteri, Onorevole Lamberto Dini, alla Commissione Affari Esteri del Senato della Repubblica sulle priorità della politica estera italiana [Электронный ресурс]. – Roma. – 8 giugno. – 2000. – Режим доступа: // www.esteri.it.
30. Дини Л. В Италии уже давно созрело убеждение, что Россия обладает внутренней силой для завершения перехода к совершенной демократии и гармоничному экономическому развитию / Беседа министра иностранных дел Италии с главным редактором журнала «Международная жизнь» // *Международная жизнь*. – 2000. – № 5. – С. 3-11.
31. Conferenza stampa On. Min. Dini [Электронный ресурс] / Lord Robertson (Segretario Generale NATO). – Roma. – 2000. – 8 maggio. – Режим доступа: // www.esteri.it.
32. Valpolini P. The Italian Army: Restructuring Aims to Meet Changing Roles // *Jane's Defence Weekly*. – 1998. – 11 February.

THE CONCEPT OF COLLECTIVE SECURITY OF ITALY

Kolomiets O. V.

The candidate of political sciences, doctoral student at the Institute of World Economy and International Relations NAS of Ukraine.

Abstract. *Nowadays Italy is included into G8 of the countries with the biggest economy, occupying one of supervising positions on the European arena, and also is a member of such influential international organizations as the European Union and the NATO.*

Last decades the works of the world scientists were published, which basic attention is concentrated on modern system of national and regional security of Italy.

Article purpose is analytical research of the model of national security of Italy for the purpose of definition of its characteristic signs and classification, and also its estimation as a possible threat to national interests of Ukraine.

The analysis of scientific researches concerning the sphere of national security of Italy in the international relations shows the accurate tendency on close cooperation with institutes of EU and the NATO in the sphere of national interests of the country.

The carried out analysis of the Concept of national security of Italy testifies that its model is a collective within the limits of the North Atlantic Alliance and the European Union.

At the same time, the analysis of alternative sights at the national interests of Italy testifies that according to the operating concept Rome is not a threat to the national interests of Ukraine.

Key words: *Italy, national security, international security, international relations, model.*

References

1. Protopopov A. S. Vneshniaia politika Italii posle Vtoroi mirovoi voiny / A. S. Protopopov. – M. : Izd-vo sots.-econ. lit., 1963. – 320 s.

2. Holodkovskii K. G. Italia / K. G. Holodkovskii. – M. : Mysl', 1983. – 413 s.
3. Il'inskii M. M. Silvio Berlusconi – premyer Italii / M. M. Il'inskii. – SPb. : Yuridicheskii tsentr Press, 2004. – 587 s.
4. Romano S. Guida alla politica Estera Italiana da Badoglio a Berlusconi / Sergio Romano. – Milano : RCS Libri S.p.A., 2002. – 299 p.
5. Arbatova N. K. Europeyskii Souz i regionalnye konflikty / N. K. Arbatova, A. M. Kokeev. – M. : IMEMO RAN, 2011. – 143 s.
6. Pituhina M. Vyberet li Italia Evrosouz? / M. Pituhina. – LAP LAMBERT Academic Publishing, 2011. – 168 s.
7. Trofimova O. E. Evolutsia cpedizemnomorskoj politiki Eurosouza: put ot sotrudnichestva k integracii / O. E. Trofimova. – M. : IMEMO RAN, 2011. – 122 s.
8. Caligaris L. Obiettivo difesa: strategia, direzione politica, comando operative / L. Caligaris, C. Santoro. – Bologna. – 1986. – 75 p.
9. Di Camerano I. Nuova geografia politica e interessi italiani // Relazioni Internazionali. – 1992. – № 4. – P. 20-27.
10. Di Camerano I. I presupposti di una nuova politica estera italiana // Relazioni internazionali. – 1993. – № 1. – P. 13-19.
11. Colombo A. L'evoluzione della politica estera italiana // L'Italia e la politica internazionale / A. Colombo, F. Zannoni / Istituto Affari Internazionali, Istituto per gli Studi di Politica Internazionale. – Bologna, 2001. – P. 32-46.
12. Fara Dj. Strana, ischuschaia svoy put / Dj. Fara // Sovremennaia Evropa. – 2004. – № 2. – C. 57-68.
13. Aliboni R. La politica estera dell'Italia / R. Aliboni, G. Bonvincini // L'Italia e la politica internazionale. – Bologna, 2005. – P. 103-125.
14. Kotta M. Osnovnye puti razvitiia i transformatsii parlamentskoj elity v Evrope (1848-2000) / M. Kotta, L. Verikelli // Parlamentarizm v Rossii i Germanii. Istoria i sovremennost' / otv. red. Ia. Pliais, O. Gaman-Golutsina. – M., 2006. – C. 525-555.
15. Ambruzzese A. Tutto e Berlusconi. Radici, metafore e destinazione del tempo nuovo / A. Ambruzzese. – Milano : Lupetti, 2004. – p. 253.
16. Albonetti A. Ciampi, l'Europa, l'Italia e i sei paesi fondatori / Achille Albonetti // Affari Esteri. – 2004. – № 144. – p. 13.
17. Maccotta G. W. La direttrice mediterranea nella politica estera italiana IIII Mediterraneo nella politica estera italiana del secondo dopoguerra IA cura di M. de Leonardis / G. W. Maccotta. – Bologna, 2003. – P. 95.
18. Barabanov O. N. Problemy obespecheniia mejdunarodnoi bezopasnosti v Sredizemnomorie / O. N. Barabanov // Problemy vneshnei i oboronnoi politiki Rossii; Vol. 5. – M. : RISI, 1999. – pp. 56-85.
19. Barabanov O. N. Vneshniaia politika Italii na sovremennom etape / O. N. Barabanov // Mirovaia ekonomika i mejdunarodnye otnosheniia. – 2003. – № 10. – C. 82-89.
20. Muromtseva O. V. Italia i problemy sredizemnomorskoj bezopasnosti v 1990-e gg. : dis. ... kand. ist. nauk : 07.00.03. – M. : Mosksu, 2006. – 225 s.
21. Colombo A. Rischio da Sud. Geopolitica delle crisi nel bacino mediterraneo / Alessandro Colombo. – F. Angeli. – Milano, 1996. – pp. 36-52.
22. Na perekrestke Sredizemnomoria. «Italianskii sapog» pered vyzovami XXI veka / pod red. T. V. Zonovoi. – M. : Ves' Mir, 2012. – 456 s.
23. Barabanov O. N. Italia posle holodnoi voiny: ot «srednei derjavy» k «miru protagonistov» / O. N. Barabanov ; MGIMO MID Possii. – M. : ROSSPEN, 2002. – 159 s.
24. Dassu M. Rapporto 2020. Le scelte di politica estera / Marta Dassu, Maurizio Massari. – Roma : Unita di analisi e di programmazione, 2007. – p. 57.
25. Konstitutsia Italii [Electronic resource]. – Rezhym dostupu: <http://constitutions.ru/archives/262>.
26. Libro bianco 2002 [Electronic resource] / Ministero della Difesa. – Rezhym dostupu: http://files.studiperlapace.it/spp_zfiles/docs/20060816165432.pdf.
27. Rapporto 2020: Le scelte di politica estera [Electronic resource]. – Rezhym dostupu: http://www.cooperazioneallosviluppo.esteri.it/pdgc/italiano/Cooperazione/Pdf/Politica_Estera.pdf.
28. Strategicheskia Kontseptsia voorujennyh sil Italii [Electronic resource]. – Rezhym dostupu: <http://constitutions.ru/archives/5592>.
29. Intervento del Ministro degli Affari Esteri, Onorevole Lamberto Dini, alla Commissione Affari Esteri del Senato della Repubblica sulle priorit  della politica estera italiana [Electronic resource]. – Roma. – 8 giugno. – 2000. – Rezhym dostupu: // www.esteri.it.
30. Dini L. V Italii uje davno sozrelo ubejdenie, chto Rossia obladaet vnutrennei siloi dlia zavershenia perehoda k sovershennoi demokratii i garmonichnomu ekonomicheskomu pazvitiu / L. Dini // Mejdunarodnaia jyzn'. – 2000. – № 5. – S. 3-11.

31. Conferenza stampa On. Min. Dini [Electronic resource] / Lord Robertson (Segretario Generali NATO). – Roma. – 2000. – 8 maggio. – Rezhym dostupu: //www.esteri.it.
32. Valpolini P. The Italian Army: Restructuring Aims to Meet Changing Roles // Jane's Defence Weekly. – 1998. – 11 February.

ОСОБЕННОСТИ КОНЦЕПЦИИ КОЛЛЕКТИВНОЙ БЕЗОПАСНОСТИ ИТАЛИИ

Коломиец О. В.

Кандидат политических наук, докторант Института мировой экономики и международных отношений НАН Украины.

Аннотация. *Италия входит в «Большую восьмерку» стран с самой большой экономикой, занимая одну из руководящих позиций на европейской арене, а также является членом таких влиятельных международных организаций как Европейский Союз и НАТО.*

В последние десятилетия опубликованы работы мировых ученых, основное внимание которых сосредоточено на современной системе национальной и региональной безопасности Италии.

Целью статьи является аналитическое исследование модели национальной безопасности Италии с целью определения ее характерных признаков и классификации, а также ее оценки в качестве возможной угрозы национальным интересам Украины.

Анализ научных исследований относительно сферы национальной безопасности Италии в международных отношениях показывает четкую тенденцию на тесное сотрудничество с институтами ЕС и НАТО в сфере национальных интересов страны.

Проведенный анализ Концепции национальной безопасности Италии свидетельствует о том, что ее модель является коллективной в рамках Североатлантического Альянса и Евросоюза.

Вместе с тем, анализ альтернативных взглядов на национальные интересы Италии свидетельствует о том, что согласно действующей концепции Рим не является угрозой национальным интересам Украины.

Ключевые слова: *Италия, национальная безопасность, международная безопасность, международные отношения, модель.*